

Rekenkamercommissie Kempengemeenten
Postbus 11
5530 AA BLADEL

Onderwerp : Bestuurlijke reactie eindrapport rekenkameronderzoek Omgevingswet
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : /22.19201

Reusel, 2 november 2022

Geachte Rekenkamer,

Op 29 september heeft u ons het eindrapport van het rekenkameronderzoek naar implementatie van de Omgevingswet in onze gemeente toegezonden. Hierbij heeft u ons uitgenodigd tot het geven van een bestuurlijke reactie. Wij gaan graag in op deze uitnodiging en reflecteren via deze weg op het eindrapport.

Wij hebben uw rapport met belangstelling gelezen en zijn blij met het uitgebreide- en zorgvuldig opgestelde rapport. We zien de implementatie van de Omgevingswet als een intensief en complex traject en herkennen dit beeld ook in de uitkomsten van het onderzoek. Deze uitkomsten helpen ons om scherp te blijven op hetgeen nodig is ten behoeve van een goede implementatie en overgang naar een nieuwe situatie per 1 januari. We herkennen ons over het algemeen ook in de gestelde conclusies, maar zullen hier in deze reactie dieper op ingaan. Ook geven we graag aan in welke zin we de aanbevelingen op gaan pakken.

Reactie op conclusies

1. *De gemeente Reusel-De Mierden is (nog) niet klaar voor de invoering van de Omgevingswet*

Reactie

Ten tijde van het onderzoek, was nog onbekend dat de implementatie van de Omgevingswet opnieuw uitgesteld zou worden. Inmiddels weten dat dit gebeurd is, ditmaal tot 1 juli 2023. In de voorbereiding op de Omgevingswet, zijn we, net als het rekenkameronderzoek, uitgegaan van de implementatie per 1 januari. De Rekenkamer concludeert dat wij op dit moment nog niet klaar zijn voor de implementatie. Deze conclusie is correct. Wel wensen wij aan te geven dat we technisch gezien wel per 1 januari klaar zouden zijn voor de implementatie. Zowel in november als in december krijgt de gemeenteraad diverse voorstellen voorgelegd zodat alle kaderstellende besluiten voor de implementatie van de wet genomen zijn.

Daarnaast zullen onze werkprocessen per 1 januari ingericht zijn op de nieuwe situatie. Hier wordt door de betreffende vakafdelingen momenteel hard aan gewerkt. Vanuit de wens om beleidsneutraal over te gaan naar de nieuwe situatie, proberen we hierin zoveel mogelijk aan te sluiten op de huidige, bekende werkprocessen. De aansluiting met de landelijke voorziening van het 'Digitaal Stelsel Omgevingswet' (DSO) is gemaakt en diverse softwarepakketten zijn geïmplementeerd. Technisch gezien zijn we dus wat dat betreft klaar voor de wet.

De praktijk is echter weerbarstiger. Het werken met nieuwe processen, nieuwe software en nieuwe inhoudelijke kaders vergt oefening vooraf. Dat terwijl momenteel ook hard gewerkt wordt om de werkvoorraad te verwerken en lopende processen af te ronden voordat de Omgevingswet in werking treedt. De hoge werkdruk die dit oplevert beperkt medewerkers om volledig klaar te zijn voor de nieuwe situatie per 1 januari. Het nieuwe uitstel van de implementatie van de wet komt ons wat dat betreft dan ook niet slecht uit. Er ontstaat meer ruimte om te oefenen en lopende zaken af te ronden. Zodoende zullen we per 1 juli 2023 klaar zijn voor de implementatie, mits ook de landelijke faciliteiten op orde zijn en we eventuele wijzigingen in bijvoorbeeld het DSO tijdig hebben kunnen doorvoeren.

Reactie op aanbevelingen

- 1. Benoem in de nog te nemen raadsbesluiten de concrete consequenties voor niveau van dienstverlening en capaciteit*

Voor de onderwerpen waar een raadsbesluit voor nodig is, zijn de benodigde stukken inmiddels bij het college gepasseerd. De consequenties voor het niveau van dienstverlening en capaciteit maken hier integraal onderdeel van uit. Daarnaast heeft dit onderwerp ook aandacht gehad tijdens diverse sessies die met de raad georganiseerd zijn (onder andere de sessie over het adviesrecht op 6 september jl.)

- 2. Geef prioriteit aan besluiten ten aanzien van taken en verantwoordelijkheden in het vergunningverleningsproces.*

Momenteel vinden er overleggen plaats met VTH de Kempen over de rollen en verantwoordelijkheden van zowel VTH als de gemeentelijke organisatie. Uitgangspunt hierin is dat we zoveel als mogelijk aan willen sluiten op de bestaande situatie. Deze aanbeveling nemen we mee in de overleggen die gevoerd worden.

- 3. Ga uit van “het hoeft niet af te zijn om klaar te zijn”.*

Deze uitspraak herkennen wij. Zoals in de reactie op de conclusie al aangegeven, zullen we per 1 januari klaar zijn voor de implementatie van de wet, maar zal de implementatie van alle veranderingen in onze werkprocessen en dienstverlening nog niet af zijn. Dit is een proces van blijven leren en ontwikkelen in de eerste maanden en mogelijk zelfs jaren na de invoering van de wet. De resterende periode van 2022 en de eerste helft van 2023 worden ingezet op afronden van huidige procedures, het oefenen met nieuwe afspraken, software en processen en het voorbereiden op de nieuwe situatie vanaf 1 juli zodat de kwaliteit van dienstverlening na 1 juli zo goed mogelijk geborgd is. Ook na die datum zal verdere ontwikkeling van de organisatie en alle genoemde aspecten echter nog noodzakelijk zijn. Hier hebben we aandacht voor.

- 4. Stel een handboek “werken met een omgevingsplan” op.*

Hier wordt momenteel in relatie tot de werkprocessen intern en in afstemming met VTH aan gewerkt. Ook de gemeenteraad nemen we binnenkort mee in het werken met een omgevingsplan door middel van een werkatelier.

- 5. Heb aandacht voor het capaciteitsprobleem.*

De rekenkamer verwacht dat de gemeente Reusel-de Mierden niet op 1 januari 2023 in formele zin voldoet aan de eisen die de Omgevingswet stelt. Deze verwachting delen wij niet. Waar nodig zijn hiervoor de benodigde acties reeds uitgezet. Daarnaast is inmiddels duidelijk dat de implementatie van de wet met een half jaar uitgesteld wordt, waardoor meer ruimte voor oefenen met nieuwe processen en implementatie van nieuwe systemen ontstaat. We herkennen de constatering van het capaciteitsprobleem. Dit heeft onze continue aandacht. Bovendien geeft het uitstel tot 1 juli 2023 extra ruimte.

6. Zorg voor een meerjarenplanning met doelstellingen voor de komende drie tot vijf jaar.

Deze aanbeveling van de Rekenkamer onderschrijven wij. De focus heeft de afgelopen periode gelegen op de implementatiedatum van 1 januari. Met datgene dat we voor die datum moesten organiseren heeft al onze capaciteit nodig gehad waardoor aandacht voor de directe periode na implementatie van de wet minder nadrukkelijk onderwerp van gesprek is geweest. Nu de formele zaken klaar zijn voor besluitvorming kan de focus gericht worden op de periode direct na de implementatiedatum. De komende periode wordt dan ook benut om een meerjarenplanning op te stellen.

7. Zorg voor een regionaal platform of meer samenwerking voor raadsleden.

Hoewel we de aanbeveling begrijpen, zien we hier geen directe rol voor ons college. In de uitvoering wordt door het college en de ambtelijke organisatie samengewerkt met regionale partners. Indien de raad behoefte heeft aan regionale afstemming, dan adviseren wij de raad en griffie om dit zelf te organiseren. Uiteraard draagt ons college wel zorg voor het informeren van de eigen gemeenteraad.

8. Laat de gemeenteraad beter informeren over de Omgevingswet en de implicaties van de keuzes die de raad op het punt staat te maken, bijvoorbeeld via expertsessies.

Deze aanbeveling herkennen we. Vandaar dat we diverse werkateliers en aanvullende thematische bijeenkomsten hebben georganiseerd. Ook voor de komende periode blijft dit een aandachtspunt en zullen we bijeenkomsten organiseren op eigen initiatief of wanneer hier behoefte aan is. De eerstvolgende bijeenkomst die gepland wordt zal ingaan op het werken met het nieuwe (interim) omgevingsplan.

Tot slot

Inmiddels is duidelijk dat de Omgevingswet wederom met een half jaar is uitgesteld. De implementatie van de wet is nu beoogd op 1 juli 2023. Dit geeft ons de ruimte om te oefenen met het DSO en de nieuwe werkprocessen. Hierin zullen we ook de conclusies en aanbevelingen die de Rekenkamer heeft gedaan een plek geven.

Hierbij zouden we ook graag gebruik maken van kennis en ervaringen die breder binnen de Kempengemeenten zijn opgedaan. Dit onderdeel missen we in het onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd binnen meerdere Kempengemeenten. Wat kunnen we nog van elkaar leren en waarin kunnen we elkaar ondersteunen? Wat ons betreft heeft het meerwaarde wanneer de Rekenkamer hier ook uitspraken in doet.

Wij willen u danken voor het uitgevoerde onderzoek en werken graag samen met de gemeenteraad verder aan de succesvolle implementatie van de Omgevingswet.

Vragen?

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan contact op met Maarten van Leeuwen. Hij is op telefonisch bereikbaar via 06 -27 16 78 95 of via e-mail M.vanLeeuwen@reuseldemierden.nl.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

dhr. J.P.P.S. Ruyters
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester